

Muzeum Velké Meziříčí

Hlášení o činnosti za rok 2014

Zpracovala: Mgr. Irena Tronečková

Ekonomika organizace

K čerpání rozpočtu muzea je přístupováno s obezřetností a se snahou o maximální úspornost provozu muzea.

Do pololetí roku 2014 bylo čerpání rozpočtu vyrovnané a jednotlivé položky odpovídaly stavu potřebnému k úspěšnému zvládnutí provozu muzea i v druhé polovině roku, který je vzhledem k sezóně náročnější.

Na konci roku 2014 vykázal rozpočet muzea kladná čísla. Celkový **zlepšený hospodářský výsledek organizace dosáhl částky 268.874,- Kč**. Z toho je 68.584,- Kč výsledek hospodářské činnosti a 200.290,- Kč výsledek hlavní činnosti.

Největší úspory vznikly u energií, kde vznikla rezerva ve výši 37.257,- Kč, dále nebyla čerpána položka určená na výmalbu pokladny a WC ve výši 60.000,- Kč z důvodu předpokládané výstavby výtahu, která byla zahájena koncem roku. Z dalších významnějších položek, jejichž nedočerpání významně ovlivnilo HS, to byla úspora na zdravotním a sociálním pojištění a suma určená na dohody.

Jednání

V souvislosti s potřebou zajištění pestré a atraktivní programové nabídky pro rok 2014 byla vedena řada jednání s kulturními organizacemi (Jupiter club, městská knihovna atd.).

Další jednání byla směřována k tradičním partnerům muzea, ať již na poli odborném (Moravské zemské muzeum, Moravská galerie, Asociace muzeí a galerií, Ministerstvo kultury ČR a další), tak i na poli ekonomickém (Město Velké Meziříčí, Rada města, Kraj Vysočina, rodina Podstatzky-Lichtenstein).

Již na počátku roku 2014 započala intenzivní jednání se všemi subjekty, které měly zajišťovat konání Historických slavností v měsíci září tohoto roku. Osloveny byly vojenské jednotky, hlavním partnerem se stala Česká asociace přátel vojenské historie sídlící v Brně, dále Společnost Renata s.r.o. Pro akci se podařilo získat i podporu Ministerstva obrany ČR. Během celého I. pololetí probíhalo upřesňování programu slavností tak, aby na počátku II. pololetí mohla být zahájena příprava a tisk propagačních materiálů. Díky aktivní spolupráci se všemi výše zmíněnými se podařilo zajistit historické slavnosti po všech stránkách.

Byla navázána spolupráce s Institutem Cervantes v Praze, jeho pracovníci oslovili vedení muzea s žádostí o spolupráci na výstavě mapující události okolo sarajevského atentátu. Na základě této žádosti byla připravena výstava poutající nejen na události v Sarajevu, ale i na události, které tomu předcházely, a to na konání císařských manévřů v roce 1909 u Velkého Me-

ziříčí. Muzejní pracovníci zapracovali do výstavy i upoutávku na historické slavnosti, které se budou konat v měsíci září.

Formou zápůjček sbírkových předmětů Muzeum Velké Meziříčí spolupracovalo na výstavách, které se uskutečnily v Moravském zemském muzeu v Brně, Muzeu Vysočiny v Třebíči, Pelhřimově atd.

Vedení muzea bylo v závěru roku osloveno právním zástupcem rodiny Podstatzký-Lichtenstein a bylo informováno o vývoji ohledně restituce původního zámeckého mobiliáře. Ten v podstatě ustrnul na mrtvém bodě, vlastníci již vyčerpali patrně veškeré možnosti, jak soudní cestou výše zmíněný majetek získat. S rodinou a jeho právním zástupcem byl projednávány různé varianty možností, jak situaci vyřešit.

Úkoly technické povahy

Mezi nejdůležitější úkoly technického charakteru letošního roku patřil nepochybně přesun knihovny, který bylo nutno uskutečnit, aby mohla být položena nová podlahová krytina a uskutečněna výmalba. Znamenalo to zajistit nejen náhradní prostory, ale i zabezpečit přesun archivních a knižních fondů. Jednalo se řádově o celkem 45 metrů archiválií, celkem 14.500 svazků knižního fondu, 160 kusů krabic obsahujících filmové materiály a 5.000 svazků z nezpracované části knihovny. Přesun byl uskutečněn muzejními pracovníky v termínu leden až březen.

Demontáž úložného zařízení byla zajištěna brigádníky, následné práce spojené s pokládkou nové podlahové krytiny a výmalbou zajistily odborné firmy. Ve druhém pololetí bude probíhat opětovné stěhování všech sbírkových fondů do původních prostor.

Bylo též přistoupeno k výmalbě WC pro veřejnost a uvažováno bylo i o výmalbě prostor pokladny muzea. Od výmalby pokladny bylo upuštěno, neboť rodinou Podstatzkých bylo sděleno, že chtějí v této prostora na podzim tohoto roku vybudovat výtah. Muzeum tak bude muset hledat náhradní řešení, kde bude pokladna pro návštěvníky umístěna. Bohužel za zrušenou pokladnu nebude pronajímateli žádná náhradní místnost poskytnuta.

Byl také zajištěn každoroční generální úklid expozice před zahájením sezóny. V souvislosti s tímto byly zajištěny i drobné opravy v expozicích.

V termínu září až říjen bylo přistoupeno opět ke stěhování. Vzhledem k tomu, že přes léto byly dokončeny práce na renovaci prostor knihovny, bylo nutno veškerý přesunutý materiál archivu a knihovny umístit zpět, aby mohly opět začít sloužit badatelům.

Montáž regálů byla opět zajištěna pomocí brigádníků a poté na pracovníky muzea čekal náročný úkol. Vrátit metry archiválií, svazky knižního fondu a krabice obsahující filmové mate-

riály zpět na své místo. Toto se díky zvýšenému úsilí podařilo a od poloviny října byl archiv a muzejní knihovna přístupné badatelům.

Posledním náročným technickým úkolem roku 2014 bylo vyklizení pokladny muzea, a expozice č. 19 v 2. patře zámku z důvodu budování výtahu. Pokladny i expozice byly zcela zrušeny, vybavení pokladny bylo dočasně uloženo v garáži. Jeho opětovné využití patrně nebude možné, neboť pokladna, která vznikne za výtahem bude minimálně o jednu polovinu menší než ta původní. Bohužel nábytek, který byl zhotoven na míru, nebude do nové pokladny veličnostně vyhovovat.

Personálie

Vzhledem k navýšení rozpočtu na mzdy pro rok 2014 mohl být rozšířen pracovní úvazek pracovnice zajišťující provoz výstavního sálu.

Pro zajištění sezónního provozu byli v termínu od května do října přijati do pracovního poměru tři brigádníci, kteří se budou střídat v pokrytí průvodcovských služeb.

Muzejní pracovníci, jako každoročně absolvovali řadu odborných seminářů a konferencí, které byly zaměřeny na různá témata.

Mezi nejvýznamnější z nich patřila patrně mezinárodní vědecká konference MUZEO50 v Brně, která se konala u příležitosti 50. výročí zahájení výuky muzeologie v Brně. Účastníkům nabídla možnost seznámit se s aktuálními trendy současné muzeologie a zprostředkovala setkání s odborníky z celého světa. Konference byla strukturována do tří tematických celků – vývoj muzeologie jako vědecké disciplíny, aktuální trendy v muzejním výstavnictví a muzejní pedagogika. Zástupcům našeho muzea se během jejího konání podařilo získat odborné kontakty, které v budoucím v následujících letech nepochybně využijí.

Výstavy a akce

Výstavní sál má pro rok 2014 připraven zajímavý a pestrý výstavní kalendář, který se snaží reagovat na požadavky velkomeziříčského publika. Hned počátkem roku byla otevřena výstava Hračky v proměnách času, která byla, jako v letech minulých, sázkou na jistotu. Celkem ji navštívilo 1009 osob, výstavy tohoto typu patří tradičně k těm u velkomeziříčské veřejnosti neúspěšnějším.

Druhá výstava reflektovala na výtvarné téma. Pod názvem Polohovatelná nesnadnost představila svoji tvorbu úspěšná velkomeziříčská malířka Linda Filipová. I když výstavy výtvarného charakteru nepatří mezi hojně navštívené, podařilo se jí dosáhnout na naše poměry vysoké návštěvnosti, její surrealistická díla zaujala celkem 287 návštěvníků.

I třetí výstava prvního pololetí se držela výtvarného tématu. Tentokrát se představil Klub výtvarných umělců Horácka, který sdružuje nejen malíře, kreslíře, ale také grafiky, sochaře a skláře z regionu Vysočiny.

Poslední výstavou v prvním pololetí, kterou velkomeziříčští muzejníci připravili, byla výstava pro Institut Cervantes v Praze. Výstava Kapka, která převrhla pohár připomínala okolnosti sarajevského atentátu, jeho průběh a následky pro Evropu. Vzhledem k tomu, že byla umístěna v prostorách institutu, tak byla v dvojazyčné, česko-španělské mutaci. Po celý červen ji mohli návštěvníci institutu Cervantes zhlédnout, a je nutno konstatovat, že vzbudila nebývalý zájem celostátních médií.

Mezinárodní den muzeí připadl na květnovou neděli, do prostor velkomeziříčského zámku si v tento den našlo cestu celkem 162 návštěvníků, kteří si zdarma mohli prohlédnout expozice.

Během měsíců května a června bylo možno v prostorách muzea nahlédnout do tajů restaurátorského umění. Na zámku probíhalo Velkomeziříčské restaurování, v jeho prostorách se usídlili studenti Vyšší odborné školy restaurátorské v Brně, kteří přímo před zraky návštěvníků restaurovali nábytek ze sbírkových fondů muzea. Tato akce bude pokračovat i v měsíci září a na počátku října proběhlo její slavnostní ukončení.

Jako každoročně, tak i v roce letošním, se velkomeziříčské muzeum zúčastnilo celostátního Festivalu muzejních nocí. Areál zámku se přenesl do sedmnáctého století, do doby francouzského krále Ludvíka XIII. Úspěšnou premiéru si zde odbylo představení Tři mušketýři v podání divadelního spolku Špatně namíchaný bublifuk. Toto představení proběhne v několika reprízách během prázdnin.

Rovněž velkomeziříčské muzeum se zapojilo do oslav stého výročí vypuknutí první světové války. Koncem července byla otevřena výstava s názvem Velká válka, která představila návštěvníkům nejen předměty trojrozměrné, ale i velké množství archivního materiálu. Návštěvníci si mohli prohlédnout originály nejruznějších vyhlášek, válečných příkázání a nařízení. Situaci na válečném poli pak dokumentovaly například fotografie Vilíma Vilímka, který působil jako válečný zpravodaj.

Na počátku měsíce září se do prostor muzea vrátili studenti Vyšší odborné školy restaurátorské, aby dokončili započaté restaurování sbírkových předmětů muzea. Tento projekt, který umožnil návštěvníkům nahlédnout pod pokličku restaurátorského řemesla byl slavnostně ukončen 2. října v zámecké jídelně. Příchozí si mohli prohlédnout zrestaurovaný stůl a dvě židle. Restaurátoři měli připravenou prezentaci, ve které hostům přiblížili pracovní postupy a seznámili je s použitými technikami.

Počátek září byl také ve znamení největší akce muzea, a to Císařských manévřů, které se uskutečnily první zářijový víkend. Město i zámek se vrátili zpět do roku 1909, kdy se v okolí konaly císařské manévry. Byl připravený bohatý program v celém zámeckém areálu, na náměstí proběhlo slavnostní uvítání monarchů městskou radou. Příchozí mohli v zámku navštívit šlechtické salony s průvodci v dobových kostýmech. Po celý víkend byla také zdarma přístupná výstava „Velká válka.“ V zámeckém parku bylo umístěno vojenské ležení, polní lazaret, návštěvníci si mohli prohlédnout i četnickou stanici či polní poštu. Na pódiu se střídaly dobové kapely, kejklíři a divadelníci a nechyběla ani historická módní přehlídka.

Předposlední výstava, která byla instalována v prostorách výstavního sálu muzea, byla zaměřena na téma holocaustu. Pod názvem „Neztratit víru v člověka...Protektorát očima židovských dětí“ byly představeny osudy židovských dětí během druhé světové války. Putovní výstava, kterou zapůjčilo Židovské muzeum v Praze, na dvaceti panelech přibližovala historické události prostřednictvím autentických příběhů jednotlivých židovských dětí a jejich rodin. Téma nebylo uzavřeno koncem války, ale výstava připomněla i poválečné osudy Židů.

Výstavní sezónu uzavřela tvorba ruské výtvarnice Very Atkarské. Ta se již velkomeziříčskému publiku představila podruhé, tentokrát i se svojí dcerou Varvarou. Grafické práce Very Atkarské doplňovaly fotografie focené na film, z přírodních oblastí Baltského, Azovského a Černého moře.

Práce se sbírkami

V lednu a únoru probíhala inventarizace v depozitáři pozemních komunikací D 435 až D 682, celkem bylo zkontrolováno 247 inventárních čísel. Byl proveden dotisk evidenčních karet II. stupně ze systému Bach (celkem 1.300 ks karet). Vzhledem k tomu, že u žádné karty II. stupně dosud nebyla provedena její autorizace, byly všechny evidenční karty II. stupně dodatečně označeny razítkem s číslem sbírky přiděleným MK. Jednalo se celkem o cca 13.500 ks karet.

V měsíci dubnu byly dokončeny podklady pro hlášení změn na základě inventarizací 2013 a odeslání hlášení změn Ministerstvu kultury. Závěry z desetiletých inventarizací sbírek bylo nutno nejdříve z databáze BACH zadat do převodního programu BACHCES, po kontrole pak přetransformovat do programu CESik, který se používá pro hlášení na MK. Vzhledem k tomu, že jsme dosud změny hlásili písemně, vznikly nesrovnalosti v databázi, které v písemné podobě nebyly na závadu. Ovšem v elektronické podobě muselo dojít k jejich ručnímu odstranění, které mohl provést pouze pracovník Centrální evidence sbírek na MK. Následně pak byly tyto změny potvrzené ministerstvem ručně zadány do naší databáze.

Pro databázi Centrální evidence sbírek bylo zpracováno, digitálně upraveno a vloženo 100 ks fotografií sbírkových předmětů, které byly opatřeny příslušnými popisy. Do této databáze

bude mít přístup laická i odborná veřejnost, bude průběžně doplňována o další fotografie vybraných sbírkových předmětů reprezentujících jednotlivé sbírkové fondy muzea.

Pro výstavu Velká válka bylo vyhledáno cca 90 ks předmětů. U některých z nich bylo provedeno jejich čištění a konzervace, aby je bylo možno prezentovat veřejnosti.

Průběžně probíhala i dokumentace současnosti, byly shromažďovány pozvánky, plakáty, novinové výstřižky týkající se politického a kulturního dění ve městě a jeho okolí.

Programy a přednášky pro veřejnost

Pracovnice muzea připravily pro veřejnost několik tematických přednášek. Pro Klub Naděje to byla přednáška o počátcích průmyslu ve Velkém Meziříčí, pro sdružení Srdce Horácka přednáška o lidových krojích.

Jako každoročně mohly školy navštívit některý z programů zaměřených na historii velkomeziříčského regionu. Opomenuto nezůstalo ani výročí ukončení 2. světové války, během měsíce května byla v 2. patře zámku instalována krátkodobá výstava ze sbírek muzea, doplněná přednáškou pro jednotlivé školní třídy.

Pracovníci muzea se podíleli i na celostátní akci Noc kostelů. Pod názvem „Co by kostel vyprávěl“ byla pro tuto příležitost připravena přednáška o stavebním vývoji a historii kostela Sv. Mikuláše ve Velkém Meziříčí.

Pro Vlastivědnou a genealogickou společnost ve VM byla připravena přednáška o významných obyvatelích a rodácích Velkého Meziříčí. Pro velký zájem byla znovu opakována v podzimních měsících.

Také provázení po městě s výkladem jeho historie je jednou z možností, jak přiblížit zájemcům dějiny tohoto regionu. Muzejní pracovníci mají pro tuto příležitost zpracováno několik témat se zaměřením na určité slohové etapy vývoje historického středu města. Jedním z nich je i prohlídka s názvem „Po stopách renesance“, která, jak již název napovídá, přibližuje stavební vývoj města v tomto období.

Knihovna

Hned počátkem ledna 2014 byla zahájena I. etapa přesunu knihovny z důvodu pokládky nové podlahové krytiny a její výmalby. V měsíci lednu a únoru byly přesunuty staré tisky cca 2.500 svazků, v březnu bylo přesunuto 45 m archivních materiálů, cca 5.000 svazků nezpracované

studijní knihovny naposledy do náhradních prostor byla odsunuta celá odborná knihovna čítající více než 12.000 svazků. Do náhradních prostor bylo umístěno taktéž 160 ks krabic filmových materiálů.

Většinu stěhovacích prací zvládli muzejní pracovníci vlastními silami, pouze na demontáž a následnou montáž regálů byli přijati brigádníci na dohodu o provedení práce.

Během dubna a května byla provedena výmalba a následná pokládka nové podlahové krytiny, kterou zajišťovaly odborné firmy. Velkou nevýhodou byla vysoká vlhkost a nemožnost vytápění, neboť akumulční kamna musela být též demontována. Tímto se velice prodloužily lhůty nutné k vysychání jak maleb, tak i vyrovnávací stěrky na podlaze. Následná montáž regálů mohla být tak započata až v měsíci červnu.

V druhém pololetí roku 2014 probíhalo stěhování knihovny a archivu do nově upravených prostor, spolu s ním bylo přistoupeno i k vyřazení některých studijních materiálů, které neměly žádnou souvislost s regionem. Část byla nabídnuta spřízněným organizacím, u zbytku bude provedena skartace.

Bylo také vyhotoveno 1.936 karet ke sbírkovým knihám, vypracovány vyřazovací protokoly pro konzervační fond a fond studijní.

Téměř půlroční omezení provozu knihovny a části archivu se promítlo do počtu badatelských návštěv a výpůjček knihovního fondu.

Archiv

Vzhledem k tomu, že část archivních materiálů je uložena v muzejní knihovně, byl i muzejní archiv na počátku roku 2014 přestěhován do náhradních prostor. Provoz pro badatele fungoval v omezeném režimu, který pokračoval až do měsíce září, kdy byl dokončen jeho celý přesun do nově upravených prostor knihovny.

I přes to se muzejní pracovnice snažily v naléhavých případech vyjít vstříc požadavkům jednotlivých badatelů, o čemž svědčí i počet zodpovězených badatelských dotazů v počtu cca 89 odpovědí.

Spektrum badatelských témat bylo velmi široké: lidové kroje, hrabě František Harrach a Sarajevo, 2. sv. válka, kamenné mosty na Vysočině, historie dálnice, historie velkomeziříčského regionu, nový hřbitov, Vysoký most, textilní výroba ve VM, městská práva, vánoční strom a jeho historie ve VM a další.

Propagace muzea

Neustále probíhá aktualizace webových stránek muzea tak, aby byla veřejnost informována o dění v muzeu, o jeho akcích a výstavách, které je možno navštívit. Kromě informací o konání akcí byly také uveřejňovány fotogalerie z uskutečněných programů.

Pro nadcházející sezónu byly připraveny propagační skládačky a letáčky s informacemi o otevírací době a jednotlivých expozicích. Ve vestibulu muzea byly obnoveny informační panely a byla též vyměněna informační cedule před zámekem.

Do regionálního tisku (Velkomeziříčsko, Žďárský deník, MF Dnes) jsou připravovány články informující o akcích a výstavách muzea. Celkem bylo odesláno na 30 článků/zpráv, díky čemuž bylo uveřejněno v novinách a na internetových portálech 86 článků (především se jednalo o propagaci jednotlivých akcí). Články byly uveřejněny ve Velkomeziříčsku, Žďárském deníku, Novinách VM, Mladé frontě Dnes a Vysočině-news.cz.

Pro Český rozhlas region byl připraven rozhovor o Sarajevském atentátu. Taktéž pro pořad Reportéři ČT byl připraven příspěvek natáčený v expozicích muzea, opět se zabýval tematikou Sarajevského atentátu.

Mezi další témata připravená pro ČT Region patřily rozhovory o dálničním mostě Vysočina, Vysokém mostu, V. Vilímkovi a měsíci květnu pod názvem „Máj lásky čas“.

Nejnáročnější byla příprava propagace k císařským manévřům. Kromě muzejních webových stránek byly informace zveřejňovány a aktualizovány také na stránkách, které byly k této akci zřízeny Česko-slovenskou asociací přátel vojenské historie. Informace a program byl odeslán do všech regionálních tištěných titulů a na webové portály. Plakáty byly umístěny na výlepové plochy ve městě, kromě toho byly poštou zalány do okolních obcí. Letáky byly distribuovány Českou poštou do všech velkomeziříčských domácností. Před radnici byl umístěn pouťáč.

Zhodnocení uplynulého roku

Rok 2014 postavil před muzejní pracovníky řadu náročných úkolů, se kterými se museli vypořádat. Mezi nejnáročnější patří téměř vždy úkoly technické povahy, mezi které se řadí jednoznačně stěhování sbírkových fondů, manipulace s archivním materiálem či vyklizení prostor muzea z důvodu stavebních úprav majiteli objektu. Vzhledem k váze a objemu stěhovaných předmětů, jde vždy o práce na hranici možností pracovníků muzea, neboť se jedná o čistě ženský kolektiv. I přesto se v tomto roce podařilo většinu těchto akcí zabezpečit vlastními silami.

Ač má samotná návštěvnost zámku spíše sestupnou tendenci, díky přednáškám, muzejním výstavám a akcím je rok 2014 pro muzeum rokem více než úspěšným. Přes 13.000 návštěvníků prošlo jeho branou, aby zhlédlo jednotlivé muzejní programy a seznámilo se s historií nejen zámku samotného, ale i města pod ním.

I z ekonomického hlediska byl rok minulý více než zdařilý o tom svědčí i hospodářský výsledek, který vykázal úsporu ve výši 268.874,- Kč. Nezbývá než doufat, že i rok 2015 bude po všech stránkách kopírovat rok předešlý.

Vybráno z výstav a akcí muzea

Hračky v proměnách času (1. března - 21. dubna 2014)

Výstavní sál zahájil letos provoz výstavou historických pokojíčků pro panenky, které zapůjčilo Muzeum hraček v Rychnově nad Kněžnou. Právě odtud pocházela i výstava historických hraček, která v loňské sezoně patřila v muzeu k těm nejúspěšnějším.

Výstava „Hračky v proměnách času“ prezentovala takzvané „malé domácnosti“, které jsou věrnými kopiemi skutečných obydlí. Tyto zmenšeniny byly nejen oblíbenou hračkou, ale měly i svůj vzdělávací význam. Zatímco interiéry domácností pro chlapce se tematicky a vybavením zaměřovaly na hospodářství a měly vést k manuální zručnosti, tak děvčatům byly určeny ty, které je měly připravit na jejich budoucí roli hospodyněk.

Obývací pokojíčky, ložnice a kuchyně z let 1880–1980 věrně kopírovaly dobové módní trendy v bytové kultuře. Mezi vybavením nechyběl nábytek, dokonalé kopie nádobí či technické novinky.

Jedna z nejúspěšnějších muzejních výstav tohoto roku

POLOHOVATELNÁ NESNADNOST (29. dubna - 30. května 2014)

Druhá výstava patřila malířce a kreslířce Lindě Filipové. Kromě tuzemských výstav se autorka, která je členkou skupiny Stir up, představila také na výstavách v Belgii či v Portugalsku. V meziříčském muzeu (tehdy ještě v pobočce Galerie synagoga) vystavovala naposledy v roce 2001.

Celým dílem proniká snaha o plné imaginativní poznání, které se snaží bezpečně orientovat v konfliktu mezi subjektivním a objektivním vědomím. Většina odvozených forem prostupujících její tvorbou je spontánním výsledkem jejího až romantického a magického cítění.

Autorka výstavy Linda Filipová a malíř Josef Kremláček

Velkomeziříčské restaurování (12. května - 6. června)

Návštěvníci velkomeziříčského zámku mohli nahlédnout do tajů restaurátorského umění. Na několik týdnů se v prostorách muzea usídlili studenti Vyšší odborné školy restaurátorské v Brně, kteří přímo před zraky návštěvníků restaurovali nábytek pocházející ze sbírek velkomeziříčského muzea - klasicistní psací stůl a dvě židle z období raného biedermeieru. Až doposud byly předměty uloženy v depozitáři.

Cílem je přiblížit veřejnosti problematiku restaurování uměleckořemeslných památek. Studenti poskytli návštěvníkům nejen odborný výklad, ale také jim v praxi předvedli, co všechno tento obor obnáší. Odborným garantem celého projektu byl Radek Ryšánek, držitel povolení ministerstva kultury k restaurování kulturních památek.

V uplynulých dvou letech studenti svoji práci představovali na zámku Slavkov, letošní třetí ročník zároveň probíhal i v Meziříčí. Záštitu nad touto částí převzal hejtman Kraje Vysočina Jiří Běhounek.

Studenti se do muzea vrátí na začátku dalšího školního roku.

Téměř u všech návštěvníků vzbudilo Velkomeziříčské restaurování zaslouženou pozornost

Festival muzejních nocí - Tři mušketýři (31. května 2014)

Areál velkomeziříčského zámku se v sobotu večer přenesl zpátky do sedmnáctého století, do doby vlády francouzského krále Ludvíka XIII. Úspěšnou premiéru si zde odbylo představení Tři mušketýři v podání divadelního spolku Špatně namíchaný bublifuk pod vedením Josefa Marka.

Divákům se během dvě a půl hodiny trvající hry představilo bezmála třicet účinkujících.

Pro návštěvníky byl připraven klasický příběh z pera Alexandra Dumase převedený do divadelní podoby, kde nechyběl ani šerm, humor a nadsázka. Během dvou večerních představení se v areálu vystřídalo 370 diváků.

Záběr z divadelního představení Tři mušketýři z nádvoří zámku během Muzejní noci

Kapka, která převrhla pohár (2. června – 30. června 2014)

Muzeum připravilo ve spolupráci se španělským Institutem Cervantes výstavu připomínající sté výročí od vypuknutí první světové války.

Výstava „Kapka, která převrhla pohár“ byla slavnostně otevřena v pondělí 2. června za přítomnosti pravnuka Františka Ferdinanda Nikolause Hohenberga, vnuka hraběte Harracha Jana Podstatzkého-Lichtensteina či španělského velvyslance Pascuala Ignacia Navarro Ríose.

Před samotným otevřením výstavy se uskutečnila beseda moderovaná publicistou Jiřím Peňásem. Během ní mohli návštěvníci vyslechnout osobní vzpomínky a postřehy obou přítomných potomků účastníků atentátu. Širší kontext, dobové souvislosti a tehdejší politickou situaci přiblížili historik Jaroslav Šebek a odborník na střední Evropu a Balkán Ricardo Estarriol.

Samotnou výstavu pak hostům představila a okomentovala ředitelka velkomeziříčského muzea Irena Tronečková, která je autorkou scénáře.

Výstava měla za cíl přiblížit veřejnosti události, které předcházely sarajevskému atentátu. Mapovala období od roku 1909, kdy se u Velkého Meziříčí konaly císařské manévry, až do vypuknutí první světové války o pět let později.

Pokoušela se nastínit, za jakých okolností se hlavní aktéři, následník trůnu František Ferdinand d'Este, hrabě František Harrach a řidič Leopold Lojka, setkali, představit jejich osobnosti.

Část výstavy byla věnována přímo velkomeziříčským manévrum, protože právě tady se společný příběh zmíněných osob začal odvíjet. Nechyběl samozřejmě ani popis událostí, které se před sto lety v Sarajevu udály. Vše bylo doplněno zhruba padesáti fotografiemi.

Vystaveny byly i trojrozměrné předměty. Největším exponátem byla barokní postel španělského rodu hrabat z Ugarte, v níž přespal při velkomeziříčských manévrech císař Vilém II.

Ředitelka muzea Irena Tronečková a ředitel Institutu Cervantes Ramiro Villapadeirna

Výstavní prostora během vernisáže výstavy Kapka, která převrhla pohár v Institutu Cervantes v Praze

Prostor a čas (4. června – 13. července 2014)

Tato výtvarná výstava představila Klub výtvarných umělců Horácka. Ten sdružuje nejen malíře, kreslíře, grafiky, sochaře a skláře, ale jeho členové se také věnují fotografii, práci s kovem, textilem, šperkařství a designu.

Na velkomeziříčské výstavě představilo svoje práce patnáct členů sdružení, jako host vystavovala i meziříčská autorka Jana Mikysková.

Představena byla šperkařská tvorba Mirka Štěpánka, tvorbu velkomeziříčských výtvarníků zastupoval i Bořivoj Pejchal. Návštěvníky nepochybně zaujaly i práce ze skla Moniky Vosykové a Jaroslava Svobody.

Pestrou paletu výtvarných technik představili členové KVUH

Velká válka (26. července – 28. září 2014)

Rovněž velkomeziříčské muzeum připravilo připomínku stého výročí vypuknutí první světové války a pro návštěvníky byla připravena výstava z jeho sbírkových fondů.

Příchozí si mohli prohlédnout ukázky výstroje i výzbroje jako útočné nože, bodáky, patronašky, identifikační známky vojáků rakouskouherské armády. K vidění byly i předměty z majetku ruských válečných zajatců, kteří pracovali na Velkomeziříčsku. Nechyběla ani ukázky z numismatické sbírky, kdy vybrané mince prezentovaly jednotlivé státy, které se prvovalného konfliktu zúčastnily. Opomenut nezůstal ani život civilistů během válečného konfliktu – kuchyňské váhy připomínaly přidělový systém, který byl kvůli váznoucímu zásobování zaveden v dubnu roku 1915.

Trojrozměrné předměty byly doplněny archivním materiálem. Návštěvníci si mohli prohlédnout originály nejrůznějších vyhlášek, válečných příkázání a nařízení. Situaci na válečném poli pak dokumentovaly například fotografie Vilíma Vilímka, který působil jako válečný zpravodaj a byl rodákem z Velkého Meziříčí. Nechyběly rovněž zápisky, deníky a korespondence přímých účastníků války.

Výstava byla hojně navštívena, celkem ji za dva měsíce zhlédlo 1 504 osob.

Kromě trojrozměrných předmětů bylo vystaveno i množství archivního materiálu

Velkomeziříčské restaurování II. část (2. září – 2. října 2014)

I v měsíci září mohli návštěvníci velkomeziříčského zámku nahlédnout do tajů restaurátorského umění. Pokračovalo velkomeziříčské restaurování, kde před zraky návštěvníků restaurovali studenti Vyšší odborné školy restaurátorské v Brně vybrané kusy nábytku ze sbírkových fondů muzea. Jednalo se o klasicistní psací stůl a dvě židle z období biedermeieru.

První a druhý ročník tohoto projektu se uskutečnil na zámku Slavkov, třetí probíhal souběžně se Slavkovem i ve Velkém Meziříčí. Záštitu nad touto částí převzal hejtman Kraje Vysočina Jiří Běhounek.

Projekt byl slavnostně ukončen 2. října v 16. hodin v zámecké jídelně. Příchozí si mohli prohlédnout zrestaurované kusy nábytku. Studenti měli připravenou prezentaci, ve které hostům přiblížili pracovní postupy a seznámili je s použitými technikami.

Stolek před zásahem restaurátorů

Výsledek práce studentů

Císařské manévry (6. a 7. září 2014)

Největší a nejnáročnější akcí, která se uskutečnila v roce 2014, byly nepochybně Historické slavnosti - Císařské manévry. Termín jejich konání téměř korespondoval s termínem konání v roce 1909, kdy v okolí města vojenské cvičení proběhlo.

Stejně jako na počátku minulého století se i tentokrát ve městě objevil rakousko-uherský císař František Josef I., jeho německý protějšek Vilém II. a následník trůnu František Ferdinand d' Este. Po slavnostním přivítání monarchů na Náměstí následoval bohatý program v zámeckém parku.

K vidění byl dobový vojenský lazaret, polní pošta či četnická stanice. Na pódiu se střídaly dobové kapely, kejklíři, divadelníci a nechyběla ani historická módní přehlídka. Ve šlechtických salonech pak čekaly na návštěvníky průvodkyně v dobových kostýmech. Po celý víkend byla volně přístupná výstava „Velká válka.“

Akce měla vysokou návštěvnost, což potěšilo muzejní pracovníky, neboť vzhledem k její časově náročné přípravě se podílel celý muzejní kolektiv.

Slavnostní nástup jednotek na nádvoří zámku

Ukázka bojové operace přilákala do zámeckého parku stovky diváků

Program na nádvoří zpestřila historická módní přehlídka, která u návštěvníků pravidelní sklízí velký úspěch

Neztratit víru v člověka ... Protektorát očima židovských dětí (7. – 29. října 2014)

Výstava mapující osudy židovských dětí pomohla návštěvníkům velkomeziříčského muzea se seznámit s obdobím holocaustu. Přiblížila život v protektorátu Čechy a Morava, a to z pohledu tehdejších dětí.

Prostřednictvím putovní výstavy, kterou zapůjčilo židovské muzeum v Praze, se návštěvníci seznámili s holocaustem a židovskou menšinou. Na dvaceti panelech příchozí poznali životní příběhy konkrétních židovských dětí a jejich rodin. Osudy jednotlivců přiblížily historické události, které prostřednictvím autentických příběhů a zážitků dostávají lidský rozměr.

Hlavními protagonisty výstavy bylo šest židovských dětí, které ve třicátých letech žily spokojeným životem v kruhu svých přátel. Na pozadí válečných událostí jsou pak přiblíženy jejich osudy v průběhu let následujících. Výstava nebyla uzavřena koncem války, ale připomínala i poválečné osudy Židů.

Pro výstavu byly využity autentické materiály, často vytvořené právě dětmi, jako jsou úryvky z jejich deníků, korespondence s příbuznými, kresby z Terezína, dětské časopisy, fotografie či dobový tisk.

Slovo. Obraz – Vera Atkarskaja, a Varvara Atkarskaja (6. listopadu – 14. prosince 2014)

Muzejní výstavní sezónu v roce 2014 zakončila ruská autorka Vera Atkarskaja s dcerou Varvarou. Představily svoji tvorbu, a to grafické a fotografické práce, které byly inspirovány poezií i českých autorů. Grafiky byly vytvořeny technikou suché jehly a monotyp v srpnu 2014 v ateliéru tiskařky Věry Nohelové.

Fotografie byly foceny na film, na záběrech se nejčastěji objevovaly přírodní oblasti Baltského, Azovského a Černého moře, z Istanbulu, Peterburgu a okolí Moskvy.

Vera Atkarskaja vystavovala ve Velkém Meziříčí již v roce předešlém, a předběžně je plánována spolupráce s touto autorkou i v roce 2016.

Návštěvnost muzea

Muzeum Velké Meziříčí

CELKOVÁ NÁVŠTĚVNOST ZA ROK 2014

Měsíc	ZÁMEK A MUZEUM			PROGR. PRO ŠKOLY, PŘEDNÁŠ.			VÝSTAVY			CELKEM					
	plací	neplací	celkem	plací	neplací	celkem	Kč	plací	neplací	celkem	plací	neplací	celkem	Kč	
Leden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Únor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Březen	-	-	-	-	-	-	-	491	134	625	7520	134	625	7520	
Duben	-	-	-	21	1	22	210	313	142	455	5300	334	143	477	
Květen	337	248	585	93	5	98	930	207	9	216	2070	637	262	899	
Červen	375	55	430	-	-	-	-	13	201	214	130	388	256	644	
Července	760	98	858	-	-	-	-	17	448	65	170	777	546	1323	
Srpen	916	105	1021	-	-	-	-	54	14	68	540	970	119	1089	
Září	476	131	607	43	2	45	1075	155	1190	1345	1550	674	1323	1997	
Říjen	267	18	285	48	3	51	1200	14	4	18	140	329	25	354	
Listopad	-	-	-	-	-	-	-	15	63	78	150	15	63	78	
Prosinec	28	-	28	-	-	-	-	1	31	32	10	29	31	60	
Celkem	3159	655	3814	205	11	216	3415	1280	2236	3516	17580	4644	2902	7546	193140

7546 + 458 (přednášky mimo instituci)
+ 5368 (Tři mušketýři, koncerty, EFF, noční prohlídky, císařské manévry)

CELKEM 13 372 osob

Muzeum Velké Meziříčí

PŘEHLED NÁVŠTĚVNOSTI PŘEDNÁŠEK A SPECIÁLNÍCH PROGRAMŮ PRO ŠKOLY

V ROCE 2014

Měsíc	Speciální programy pro školy				Přednáška pro školy				CELKEM				
	Vstupné á 25 Kč		Neplaticí poč. osob	Celkem poč. osob	Počet výprav	Vstupné á 10 Kč		Neplaticí poč. osob	Celkem poč. osob	Počet výprav	poč. osob	poč. výprav	Kč
	poč. osob	Kč				poč. osob	Kč						
Leden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Únor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Březen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Duben	-	-	-	-	21	210	1	22	1	22	1	210	210
Květen	-	-	-	-	93	930	5	98	5	98	5	930	930
Červen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Červenec	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Srpen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Září	43	1075	2	45	-	-	-	-	-	-	45	2	1075
Říjen	48	1200	3	51	-	-	-	-	-	-	51	3	1200
Listopad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prosinec	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkem	91	2275	5	96	114	1140	6	120	6	120	216	11	3415

leden: VGS – Významní rodáci a obyvatelé Velké Meziříčí: 72 osob
 únor: Domov důchodců – 24 osob
 březen: Domov důchodců – 22 osob
 duben: VGS – Významní rodáci II: 42 osob
 květen: kroje – 79 osob
 Klub naděje – 29 osob
 Noc kostelů - 190 osob

Celkem: 216 v budově muzea + 458 mimo instituci => **674 osob**

Muzeum Velké Meziříčí

NÁVŠTĚVNOST JEDNOTLIVÝCH VÝSTAV ZA ROK 2014

	plně 20 Kč		Poloviční 10 Kč		MŠ Kč		Platci návštěvníci		Vernisáž	Celkem	
	poč. osob	Kč	poč. osob	Kč	poč. osob	Kč	poč. osob	Kč		neplátcí	CELKEM
Hračky v proměných časech	514	10280	218	2180	72	360	804	12820	-	205	1009
	<i>Jednotné vstupné 10 Kč</i>										
POLOHOVATELNÁ NESNADNOST	207										
Prostor a čas			22				22	220	49	56	127
Velká válka			217				217	2170	39	1209	1465
Kapka, která převrhla pohár			-				-	-	100	400	500
Neztratit víru v žlověka...			14				14	140	-	4	18
Vera a Varvara Atkarskaja			16				16	160	55	39	110
Celkem			1280				1280	17580	314	1922	3516

Hromadné výpravy: 7 výprav (141 osob) – 4 ZŠ, 3 MŠ

POLOHOVATELNÁ NESNADNOST (198 osob, 9 výprav)

Velká válka: 1 skupina

NÁVŠTĚVNOST AKCÍ 2014

Vernisáž - Linda Filipová – POLOHOVATELNÁ NESNADNOST (29. 4. 2014)

- 71 osob (je zahrnuto v tabulkách návštěvnosti)

Mezinárodní den muzeí (18. 5. 2014)

- 162 osob (je zahrnuto v tabulkách návštěvnosti)

Festival muzejních nocí – Tři mušketýři (31. 5. 2014)

platící.....287 osob

neplatící.....82 osob

celkem.....369 osob, 27 500 Kč

Vernisáž výstavy Kapka, která převrhla pohár (2. 6. 2014 v Praze)

- 100 osob (je zahrnuto v tabulkách návštěvnosti)

Vernisáž výstavy Prostor a čas (3. 6. 2014)

- 49 osob (je zahrnuto v tabulkách návštěvnosti)

Tři mušketýři (7. 6. 2014)

platící.....166

neplatící.....34

celkem.....200 osob, 15 600 Kč

Concentus Moraviae (14. 6. 2014)

- 87 osob

Evropský festival filozofie

- Koncert Jaroslav Samson Lenk (21. 6. 2014).....139 osob
- Dobrodružství hastrmana Tatrmána (22. 6. 2014).....207 osob

Tři mušketýři (19. 7. 2014)

platící.....166

neplatící....26

Celkem.....192 osob, 15 400 Kč

Vernisáž Velká válka (25. 7. 2014)

- 39 osob (je zahrnuto v tabulkách návštěvnosti)

Tři mušketýři (26. 7. 2014)

platící.....160

neplatící....11

Celkem.....171 osob, 14 800 Kč

Tři mušketýři (9. 8. 2014)

platící.....185

neplatící....22

Celkem.....207 osob, 16 950 Kč

Tři mušketýři (23. 8. 2014)

platící.....232

neplatící....45

celkem.....277 osob, 20 800 Kč

105. výročí císařských manévrů (6. a 7. 9. 2014)

nádvoří....3 500 osob

Zakončení Velkomeziříčského restaurování (2. 10. 2014)

- 19 osob

Vernisáž Vera Atkarskaja (6. 11. 2014)

- 55 osob (je zahrnuto v tabulkách návštěvnosti)

Celkem: 5844 osob (část už je zahrnuta v tabulkách návštěvnosti => **5368 osob**)